

Stichting Amani ya Congo

Jaarverslag 2014

1. Algemeen

DOEL

Het doel van de stichting Amani ya Congo is:

- * het verspreiden van informatie in Nederland en, meer algemeen in de landen van de Europese Unie, over de politieke en humanitaire situatie in Centraal Afrika, in het bijzonder de Democratische Republiek Congo (DRC), Rwanda en Oeganda;
- * het beïnvloeden van het overheidsbeleid in Nederland en de EU ten gunste van de bevolking in die landen;
- * het bijdragen aan de verbetering van de leefsituatie van de lokale bevolking aldaar, en voorts alles wat daarmee in de meest uitgebreide zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn

De activiteiten om de doelstelling van de stichting te verwezenlijken worden uitgevoerd door een werkgroep die bekend staat onder de naam: Werkgroep Congo-Ned.

Coördinator van de werkgroep Congo-Ned is Nelly Koetsier.

WERKGROEP CONGO-NED

De werkgroep werkt aan het doel van de stichting door middel van de volgende activiteiten:

- * informatie verspreiden via de website congoned.dds.nl en door artikelen in diverse media;
- * organiseren van informatieve bijeenkomsten;
- * uitgave van publicaties, waaronder een nieuwsbrief;
- * contact onderhouden met organisaties en individuen met overeenkomstige doelstellingen;
- * voeren van acties ter beïnvloeding van de Nederlandse politiek en vergroting van de betrokkenheid van de Nederlandse samenleving;
- * steun aan concrete projecten in Congo.

De werkgroep bestaat uit vrijwilligers.

De werkgroep beschikt over een bureau dat gevestigd is in de Tweede Oosterparkstraat 215 II, 1092 BK Amsterdam.

BESTUUR

Samenstelling van het stichtingsbestuur:

Leen van den Berg	voorzitter
Paul Mbikayi	secretaris
Nico Dekker	penningmeester
Yesu Kitenge II	lid

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Adres:	2 ^e Oosterparkstraat 215 II 1092 BK Amsterdam
Telefoon:	+ 31 (0) 20 6718773
Fax:	+ 31 (0) 20 4631984
e-mail	congoned@dds.nl
website	www.congoned.dds.nl
Bank:	ING [BIC: INGBNL2A]
Rekeninghouder:	Stichting Amani ya Congo te Amsterdam

Rekeningnummer: IBAN: NL39 INGB 0009 2633 03
KvK-nummer: 3416881

De stichting Amani ya Congo is door de Belastingdienst erkend als ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling).

BELEIDSPLAN

Amani ya Congo volgt de ontwikkelingen in en rond de Democratische Republiek Congo, zoveel mogelijk vanuit het perspectief van de Congolese bevolking.

De aandacht richten we speciaal op de bevolking van de oostelijke provincies van Congo in hun strijd voor berechting van de oorlogsmisdaden gepleegd tijdens de langdurige oorlogen. Als basis voor de vervolging van verdachten van internationale misdrijven geldt voor ons het Mapping Rapport van de VN Hoge Commissaris voor de Mensenrechten.

Om bekendheid te geven wat gebeurd in Congo hebben we een Kroniek op onze website, die regelmatig bijgehouden wordt. Onze Nieuwsbrief, bestemd voor Nederlandse ngo's, de pers, Congolese Nederlanders en geïnteresseerde organisaties en individuen, verschijnt op gezette tijden met name als er zich bijzondere gebeurtenissen voordoen.

Tot ons werk hoort ook het lobbyen richting Nederlandse en Europese politiek om een grotere betrokkenheid en meer rechtvaardigheid bij de beleidsvorming van de Nederlandse overheid en de Europese organen ten opzichte van Congo te verkrijgen. Het komt ook voor dat we voor de vrijlating van individuele mensenrechtenactivisten moeten lobbyen, zoals voor Mr Yangambi die gevangen zit in Kinshasa.

Waar mogelijk geven we financiële steun aan initiatieven van Congolese Nederlanders om in Congo lokaal hoopgevendende ontwikkelingen op gang te brengen, zoals het landbouwproject van Heri Njila in Uvira en de medische kliniek van de organisatie Adimir in Kinshasa.

2. Politieke context : ontwikkelingen in 2014

Congo staan grote veranderingen te wachten. De afgelopen jaren is onder het bewind van Joseph Kabila ter waarde van miljarden dollars aan bodemschatten geëxploiteerd, vooral uit de kopermijnen in Katanga, om naar het buitenland te worden geëxporteerd. Dit is terug te zien in mooie nationale economische groeicijfers. Maar de opbrengsten zijn grotendeels bijgeschreven op rekeningen van multinationale bedrijven, veelal in belastingparadijzen. Het deel dat in Congo is achtergebleven, is blijven hangen bij de kleine elite rond het regeringscentrum in Kinshasa en rond gouverneurszetels in de provincies. En dan hebben we het nog niet over de illegale export van mineralen, hout e.d. uit de oostelijke provincies naar de buurlanden Oeganda, Rwanda en Burundi. Maar meer dan vroeger is de bevolking zich van deze stand van zaken bewust en broeit er verzet, zowel in de grote steden zoals Kinshasa met hun reusachtige sloppenwijken als in kleinere plaatsen zoals in Uvira in het uiterste Oosten van het land. De mensen weten dat er een kans op verandering komt als eind 2016 de wettelijke ambtstermijn van president Kabila afloopt, waarna hij niet meer herkiesbaar is. Wat voor de arme bevolking een datum van hoop is, wordt door de heersende elite gevreesd als de pest. Reeds nu, meer dan twee jaar ervoor, zijn de verkiezingen het hoofdonderwerp in de nationale kranten. Want Kabila c.s. geven zich niet zonder meer gewonnen: zij willen de grondwettelijke regels veranderen zodat Kabila herkiesbaar wordt. Zo is bij het parlement een wetsvoorstel aanhangig gemaakt om het betreffende artikel uit de constitutie te wijzigen. Ook wordt gespeculeerd over manieren om de verkiezingen zo te vertragen dat de president na 2016 wel in functie moet blijven (en wie dan leeft die dan zorgt). En dan is er nog de mogelijkheid van een militaire machtsgreep door de tot de tanden bewapende Republikeinse (lees: presidentiële) Garde. Maar het tij keert, ook internationaal: in Senegal heeft de bevolking de voet dwars gezet aan Wade om zichzelf over zijn termijn heen op te volgen, en in Burkina Faso is de autoritaire Compaore door demonstranten verjaagd om aan diens regime een einde te maken. Deze bewegingen hebben de steun van de VS, die, bij monde van gezant Russ Feingold, Kabila al gewaarschuwd hebben voor trucs om zijn ambtstermijn op te rekken. Voor meer over de politieke ontwikkelingen in Congo gedurende het afgelopen jaar verwijzen we naar de de 26ste Nieuwsbrief die eind december 2014 is uitgekomen. Daar wordt ook ingegaan op de ontwikkelingen in de Oostelijke provincies waar inheemse en uitheemse gewapende groepen, doorgaans de Congolese bevolking te terroriseren en zich te verrijken met de smokkel van mineralen.

Van de aangekondigde amnestie voor politieke gevangenen heeft van de groep van Firmin Yangambi die in de Makala-gevangenis zitten, alleen Ben Olangi geprofiteerd. Met betrekking tot Firmin zelf en Eric Kikunda houdt het Congolese ministerie van justitie zich doof. De amnestiewet maakt deel uit van het pakket maatregelen dat de Congolese regering had toegezegd in verband met het in 2013 gesloten zogeheten Kaderakkoord van Addis-Abeba dat een einde maakte aan het conflict met de rebellengroep M23. De meeste beloften daarvan zijn trouwens op de lange baan geschoven of worden met grote vertraging opgepakt..

3. Activiteiten

3.1 Actie tegen straffeloosheid

Dit actiepunt, waaraan we in het vorige seizoen veel aandacht hadden besteed, is helaas in 2014 stil gevallen. Het 'Mapping Report' van het Hoge Commissariaat voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties is, naar wij hopen tijdelijk, uit de publieke aandacht verdwenen. Hetzelfde geldt voor de ermee samenhangende acties van ngo's in Congo voor het instellen van 'speciale kamers' bij de rechtbanken voor het berechten van plegers van grote mensenrechtenschendingen. De zaak zal ongetwijfeld terugkeren als na de verkiezingen van 2016 een nieuwe regering is geïnstalleerd.

3.2 Proces Yangambi

Op 11 februari 2014 heeft het Congolese parlement een amnestiewet aangenomen die betrekking heeft op verzetsdaden, oorlogshandelingen en politieke overtredingen. De wet was tot stand gekomen tot stand gekomen als uitvloeisel van een in AU-verband gesloten kaderakkoord dat beoogt

vreedzame verhoudingen in de regio te bevorderen. Firmin Yangambi die, evenals zijn medegegetineerden Eric Kikunda en Ben Olangi, zonder twijfel voldoet aan de eisen van de wet, had het volste vertrouwen binnen korte tijd vrij te zullen komen. In de loop van het jaar zijn honderden gevangenen vrijgelaten, waaronder Ben Olangi, maar Firmin en Eric zitten nog steeds vast in de Makala gevangenis. In juni heeft een groep gedetineerden onder leiding van Yangambi een petitie aan de president gericht om hem te wijzen op hun recht op vrijlating conform de wet. Deze petitie, die breed is verspreid, ondermeer door ons aan de Nederlandse ambassade in Kinshasa, is zonder gevolg gebleven. Dit geldt helaas ook voor de brief van organisaties van Belgische en Franse advocaten d.d. 17 november die aan de Congolese president de vrijlating verzoeken van hun confrère Firmin Yangambi.

We ontvingen tweemaal een beschouwing van hem over de actuele situatie in subsahara-Afrika, in het bijzonder de DRC. De eerste, over de achtergronden van de pogingen tot grondwetsherziening in diverse Afrikaanse landen, zal deel uitmaken van zijn (derde) boek dat hij in de loop van 2015 hoopt te publiceren.

Het andere, over de cyclus van gewapende conflicten in het Zuidelijk deel van Afrika en wat nodig is om daaraan een halt toe te roepen, is als artikel gepubliceerd in de periodiek van zijn organisatie Paix sur Terre/DRC in Kisangani. Daarin betoogt hij ondermeer dat de bevolking van landen als Nigeria en de DRC in de regio's ver van het centrum te lijden hebben van invallen van gewapende groepen omdat het die landen ontbreekt aan een doordachte defensiefilosofie. De regering interesseert zich vooral voor de bescherming van het eigen machtcentrum en van enkele cruciale steden. Het ontbreekt aan een analyse en een plan over de militaire situatie van het land en aan professionalisering van het leger dat de burgerbevolking moet beschermen tegen buitenlandse en binnenlandse belagers.

In telefoongesprekken heeft Firmin ons gezegd ervan overtuigd te zijn dat hij een 'persoonlijke gevangene' van de president is en daarom voorlopig geen toegeeflijkheid van de kant van de regering behoeft te verwachten. Van onze kant blijven we zovaak de gelegenheid zich voordoet aandacht vragen voor zijn zaak en helpen we hem financieel als dat nodig is.

3.3 Materiële hulp

De Stichting Amani ya Congo beschouwt het niet als haar taak om zelf ontwikkelingsprojecten in Congo op te zetten of te subsidiëren. Niettemin hebben we de afgelopen jaren enkele initiatieven gesteund van Congolezen in Nederland om in hun land iets op te zetten wat mensen daar verder helpt.

Dat betreft in de eerste plaats het werk van Heri Njila bij **Uvira/Fizi** in Zuid-Kivu. Dit project, opgezet door de Nederlandse stichting SRDA, beoogt vorming en beroepstraining van werkloze jongeren, steun aan alleenstaande moeders om met handwerk het hoofd boven water te houden, en landbouwontwikkeling om de plaatselijke voedselsituatie te verbeteren. Sinds 2013 heeft hij zich voor langere tijd ter plaatse gevestigd.

In het begin van dit jaar waren er problemen omdat een container met essentiële gereedschappen en machines uit Nederland, met vertraging arriveerde en bij de douane in Uvira bleef steken. Een subsidie van de stichting Weerbaarheid en Solidariteit zorgde ervoor dat het materiaal (waaronder een landbouwtractor) kon worden ingeklaard en gebruiksgereed gemaakt. Het eerste halfjaar verliep globaal naar wens maar in juli vond een noodlottig ongeval plaats waarbij Heri's zoon Samy op de tractor dodelijk verongelukte. De achtergronden van het ongeluk zijn nog steeds niet opgehelderd. Het gebeurde is een tragedie voor Heri zelf en ook een zware tegenslag voor het project omdat Samy een belangrijke rol speelde als monteur en technicus. Er wordt nu overlegd met boeren en andere betrokkenen in de streek over de voortgang van het project. Overwogen wordt een deel van de aandacht te verleggen van de landbouw naar de fok van kleine dieren

Helaas was het contact in de laatste maanden van het jaar uiterst moeizaam: e-mail en telefoonverkeer met het gebied was erg gebrekkig, zowel door technische tekortkomingen als door moedwillige actie van de overheid die het gebruik van het internet blokkeerde.

Inmiddels staat vast dat het project wordt voortgezet. Onze organisatie Congo-Ned zal het naar vermogen blijven steunen..

We hebben verder geholpen bij de aankoop en verzending van een partij hulpgoederen en medische apparatuur voor het medisch centrum **Adimir** in **Kinshasa**. Het centrum wordt geleid door de vader van Jean-Félix Tshibalanga die zelf in Amsterdam woont. Het gezondheidscentrum richt zich speciaal op de zorg voor de arme delen van de bevolking en maakt gebruik van natuurlijke geneeswijzen die weinig of geen farmaceutica vereisen.

3.4 Activiteiten in Nederland

Congo-Ned nam regelmatig deel aan de vergaderingen van het Congo-Overleg met vertegenwoordigers van andere ngo's die in de regio actief zijn en van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De coördinatie van het overleg was in handen van Tina Lain van IUCN-Nederland.

We hebben voor dit Congo-Overleg informatie aangeleverd over enkele milieuprojecten, zoals het Transaqua-project (aftappen van de Oubanqui-rivier ten behoeve van het Tsjaad-meer) en de plannen voor de bouw van nieuwe dammen in de Congo-rivier te beginnen met Inga 3 en later Grand-Inga ten behoeve van de opwekking van hydro-energie.

Het bureau publiceerde in december een Nieuwsbrief . Deze (Nieuwsbrief 26) is te raadplegen via onze website.

Financieel verslag 2014

Inkomsten		Uitgaven	
Giften	1.985,00	Algemene kosten	330,44
Subsidie van W&S	2.500,00	Afschrijving computer	100,00
		Reiskosten Benelux	29,60
Rente Plusrekening	0,97	Portokosten	0,00
		Steun Firmin Yangambi	460,56
		Project Uvira	2.363,30
		Project Adimir	750,00
		----- +	
		Totaal lasten:	4.033,90
		Saldo	452,07
	----- +	----- +	
<i>Totaal</i>	4.485,97	<i>Totaal</i>	4.485,97

23/04/2015